16 Jaar, No. 32. — 's HERTOGENBOSCH. — Dingsdag 12 Maart 1844.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS - PRIJS
Voor de Stad . . ƒ 12.
Franco per post, » 14.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

(Verschijnende driemalen in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIEN
15 cents de regel,
behalve 35 cents zegel.

Korte aanmerkingen.

Het *ontwerp van redding*, is eindelijk, nadat ook de eerste Kamer zich daarmede had vereenigd, door de koninklijke bekrachtiging *wet* geworden. Wij betreuren het. De regering staat nu op een glibberig pad. Er is niemand, die voor de toekomst kan borg spreken.

Heeft de meerderheid der vertegenwoordiging, heeft met haar de regering de dreigende voorspellingen van de groote minderheid in den wind geslagen; is zij doof gebleven voor de eenparige luide klagten der gansche bevolking; heeft zij de veelvuldige krachtige protesten van 's lands aanzienlijkste ingezetenen versmaad; heeft zij de eenparige hevige oppositie der VRIJE pers verguisd; welnu de verantwoordelijkheid des wanhopigen maatregels ruste geheel op haar. En indien de omstandigheden, welke de uitvoering der wet kan doen geboren worden, die voorspellingen bewaarheden, zij hebben het alleen aan zich te wijten, die onvoorzigtig, in strijd met ieder begrip van wijze staatkunde, vermeend hebben te mohandelen, niet slechts *ondanks*, maar *tegen* den wil der natie.

Wij hebben het ontwerp bestreden tot op den laatsten oogenblik, met al de energie, die in ons is; omdat wij hetzelve rampzalig oordeelden. Moge de toekomst onze vrees logenstraffen! Wij zullen ons gelukkig rekenen, dat eenmaal openlijk te mogen belijden.

Ook nog op den dag van heden, en nu meer dan ooit, verheugen wij ons, dat wij in de rij der bestrijders, alles gedaan hebben, wat in ons vermogen was, om te voorkomen, dat de ministerieele-tweede-kamerlijke voordragt wet werde. Iederen dag versterkt zich onze overtuiging, dat de wet van *redding* slechts rampspoed aanbrengen kan.

Nogtans nu het ontwerp met den vorm eener wet is omkleed, moet den eerbied, welken men verschuldigd is aan alles wat wet is of den vorm der wet heeft, ons doen zwijgen, in afwachting der gevolgen, welke de plannen van BEHOUD ons zullen aanvoeren. Zij zullen niet uitblijven.

Hoezeer de ontevredenheid ter oorzake der belastingswet tot op eene gevaarlijke hoogte is gestegen, zoo spreekt ons evenwel de nationale bezadenheid borg, dat, zonder ongenoegdige uittarting, *[illegible]* verzet zal plaats grijpen. Wij hopen dit, wij wenschen het, wij verwachten het.

Is het te wenschen, dat de vrijwillige gedwongen leening slaagt? — het zoude voorzeker wenschelijk zijn, dat de uitvoering eener wet werd voorgekomen, van welke men te regt zoovele onheilen vreest. En ook alleen uit dien hoofde hopen wij, dat de groote kapitalisten aan dezelve zullen deelnemen. Maar op zich zelven beschouwd, is dat niet wenschelijk, omdat ook zij geene redding zal aanbrengen. Zal de eenvoudige burgerman niet het slagtoffer worden van het treurspel? Zal dezelve niet strekken tot verrijking onzer papierpacha's en tot verarming van den nijveren middelstand? Maar behalven dit, met het systeem van *volhardend* BEHOUD, dat de heer VAN HALL in de Kamer heeft doen zegevieren, is geene redding mogelijk. Men gaat nu bij het slagen der leening, een nieuw tijdvak van begoocheling en teleurstelling intreden, dat niet zal eindigen, dan met den nationalen rampspoed van volslagen bankroet.

De heer VAN HALL is minister van finantiën geworden. Het was te voorzien. Moge de heer VAN HALL niet weldra met ons betreuren, dat zijne benoeming tot die bewigtige portefeuille haren grond ontleent aan het doordrijven zijner, GROOTE, gewaagde wet.

Men heeft eindelijk het systeem van BEHOUD de kroon opgezet. De heer DE JONGE VAN KAMPENS NIEUWLAND, voormalig lid der tweede kamer, de voorvechter van de misbruiken der *oude* regering, is tot minister van justitie ad interim benoemd. Is het nu duidelijk waarheen de *nieuwe* regering met haar systeem van behoud ons leiden wil?

ENGELAND

LONDEN den 6 Maart.

Door sir R. Peel is maandag in het Lagerhuis aangekondigd, dat de Regering voornemens is eerlang een wets-ontwerp wegens roomsch katholijke liefdadige instellingen in Ierland ter tafel te brengen, overeenkomstig de belofte, deswege in de troonrede gedaan. Voorts heeft de minister Graham gezegd dat de bill tot verbetering der armenwet zou worden ingebragt, nadat de beraadslagingen over die op de behandeling van het werkvolk in de fabrijken afgeloopen waren.

Toen het Huis de begrooting voor de landmagt in kommitté zou gaan behandelen, deden de heeren Williams en S. Crawford de motie om te doen verklaren dat het op de been houden van een zoo groot staande leger strijdig was met de konstitutionele regten en vrijheden des volks. Niettegenstaande eene groote meerderheid dit voorstel verwierp, wilde, toen de beraadslagingen in kommitté begonnen waren, de heer Williams nog, dat in stede van honderd negen en twintig duizend man, welke de Ministers voor dit jaar nodig keurden, slechts gelden voor honderd en negenduizend man zouden worden verleend, dewijl, zeide hij, na het ten einde brengen der oorlogen in China en Affghanistan, er geene noodzakelijkheid tot het onderhouden eener zoo sterke staande magt bestond.

Gisteren wilde de heer Williams de bepaling ingevoerd hebben dat het Huis na middernacht niet over zoodanige motien beraadslagen zou, tegen welke verzet was ontstaan. Hij had, zeide hij, meermalen, op dat uur van den nacht, verscheiden leden rustig op hunne banken zien inslapen, of anderen binnenkomen in eene gemoedsstemming, met de kalmte, tot het behandelen van ernstige staatszaken vereischt, weinig overeenkomstig. De heer Goulbourne antwoordde, dat niet het bediskussiëren van wezenlijk belangrijke zaken op zich zelf, maar het moeten aanhooren van langwijlige en onbeduidende redevoeringen, vermoeijenis en verveling wekte, en dat zoo wel bij dag als des nachts. Voorts meende hij dat men in de bescheidene en verstandige wijze, op welke de Voorzitter de Vergadering leidde, berusten moest. Eene niet zeer groote meerderheid besliste de zaak in dienzelfden geest, en verwierp de motie.

Het engelsche kabinet zal eindelijk de door de koningin bij de opening van het parlement aan Ierland gedane beloften, gaan vervullen. Sir Robert Peel heeft hiervan, aan het huis der gemeenten in de zitting van maandag de verzekering gegeven.

Het budjet van oorlog is door de Kamer, goedgestemd. Het bepaalt de britsche landmagt, de troepen der indische kompagnie er onder begrepen op 100295 man en de uitgaven op 5,984,000 p. s.

SPANJE.

De koningin Maria Christina keert in spanje, onder de toejuichingen van het gansche volk terug. Deze hulde heeft eene groote maatschappelijke en staatkundige zin. Niet alleen vereert men in Maria Christina de vrouw die in alle wisselvalligheden en tegenspoeden harer rustelooze loopbaan, meer grootheid van ziel heeft aan den dag gelegd dan al hare bestrijders; maar vooral vereert en verheft men in haar het Koningschap, een beginsel voor het zedelijk herstel van het Spaansche volk, volstrekt noodzakelijk en onmisbaar.

Men verzekert dat Maria Christina vast besloten heeft, hare zorgen aan de bescherming der kerk te wijden. Gaarne gelooven wij dit, van eene vorstin, tot wier misslagen het nimmer behoorde, in de gevoelens van de bestrijders des geloofs te deelen. Neen, in alle voorvallen, heeft zij de beschuldigingen harer lasteraars, die haar vijandigheid jegens den godsdienst van haar vaderland te last legden, gelogenstraft. Herinneren wij ons overigens dat zij voor de overtredingen, welke het werk harer raadgevers, dikwerf van hare vijanden waren,

te Rome, aan de voeten des oppersten Herders, openbare boete heeft gedaan.

— Er is veel sprake van het huwelijk der koningin Isabella met haren neef den hertog van Kadix, zoon van den infant don Francisco. Dit schijnt eene bepaalde zaak. Het hof der Tuilerien en dat van St. James moeten daartoe bereids hunne toestemming gegeven hebben, en die der Noordsche hoven dagelijks verwacht worden.

PORTUGAL.

Het eindigen van den opstand in Portugal is nog op verre na zoo zeker niet als sommige dagbladen beweerd hebben. Na het verlaten van Castello Branco zijn de oproerige troepen, over Guarda, naar de op de Spaansche grenzen liggende vesting Almeida getrokken, niet, zoo als men meende, om van daar veilig in Spanje te komen, maar om wapenen en levensbehoeften te halen, en dan naar Kastello Branco terug te keeren. Dat eene tegen hen uitgezonden divisie, onder den Burggraaf de Vinhaes, tot hen overgeloopen zou wezen, is te Lissabon verspreid geworden, doch vond weinig geloof. Vreemd klinkt het dat een staand leger van zestienduizend man, reeds sedert vier en twintig dagen met die taak belast, eenige weinige honderden soldaten nog niet tot onderwerping heeft kunnen brengen, ja dat het nog tot geen gevecht was gekomen.

De voormalige spaansche minister Olozaga, die gemeend had in Portugal eene blijvende veilige wijkplaats te vinden, is nu door de ministers Costa Cabral en Gomez de Castro genoodzaakt geworden dat Rijk ten spoedigste te verlaten, en heeft zich den 29sten laatstleden naar Engeland ingescheept.

FRANKRIJK.

PARIJS 6 Maart.

De Koning heeft zich gisteren naar Saint-Cloud begeven en aldaar eenige uren vertoefd.

Men wil hier weten dat Lodewijk Filips in September aanstaande met zijn gansche Hof koningin Viktoria zal bezoeken, doch niet te Londen, maar op het eiland Wight. Men meent ook dat H. M. zich dan wel door den Koning zal laten overhalen om ook een uitstap naar Parijs te doen.

De Hertog van Nemours is sedert eenige dagen genoodzaakt zijne kamer te houden, ten gevolge van eene keelziekte, welke hem verhindert zijne gewone bezigheden te verrigten.

Men verzekert dat de bisschop van Evreux belast is met het geven van het verder noodig onderrigt aan de Prinses van Joinville.

— In de zitting van de Kamer der Pairs van gisteren werd het wets-ontwerp betrekkelijk de definitieve regeling der begrooting van 1841 met 99 tegen 4 stemmen aangenomen; zoo als men vermoedde heeft de heer de Boissy gedurende de beraadslagingen over dit ontwerp interpellatien gedaan aangaande het voorgevallene op Otaheite; hij vernieuwde ook zijne aanvallen tegen het regt van visitatie, en zeide verder dat Frankrijk zich met Rusland moest verbinden. De prins de la Moskowa voerde ook nog het woord omtrent het jegens den admiraal Dupetit Thouars gehouden gedrag, waarop de ministers van Openbaar Onderwijs en van Marine kortelijk antwoordden, en voorstelden een dag te bepalen op welken het Kabinet explikatien hieromtrent zou geven. De heer Dubouchage merkte aan dat de gelegenheid daartoe zich van zelve zou aanbieden, wanneer men over de geheime fondsen beraadslaagde, en dat het rapport van den admiraal Dupetit-Thouars middelerwijl kon inkomen, zoodat men alsdan met meer kennis van zaken zou kunnen oordeelen.

De Kamer der Gedeputeerden hield zich gisteren en heden bezig met de verdere beraadslagingen over het ontwerp van wet op de patenten; deze beide zittingen hebben niets onbelangrijks opgeleverd.

De oppositie wil de kontre-admiraal Dupetit-Thouars een bewijs van hoogachting geven, en hem bij de eerste openvallende plaats in de Kamer der Gedeputeerden tot lid verkiezen. Ook is dezer dagen eene inteekening geopend om genoemden Admiraal een eeredegen te schenken, en het hoogste waarvoor men kan inschrijven op 50 centimes bepaald, ten einde hem algemeene deelneming te vinden; heden bedroeg het totaal der som bereids negen honderd franks, zoodat reeds meer dan twaalfhonderd personen hadden deelgenomen.

Zoo als verwacht werd is ook de heer de la Rochejaquelin tot lid der Kamer van Afgevaardigden herkozen, en wel met eene meerderheid van honderd stemmen; men herinnert zich thans dat hij bij zijne eerste verkiezing slechts eene meerderheid van ééne stem bekwam. In de voorstad St. Germain, de woonplaats der voorname legitimistische familien, wordt een groot feest bereid, ter eere van de herkozen Gedeputeerden dier Partij, wanneer zij naar Parijs zullen zijn teruggekeerd.

NEDERLAND.

'S HERTOGENBOSCH 9 Maart.

De Stoomboot van deze Stad op Rotterdam, welke door den hoogen waterstand en het gebrek aan bakens in de rivier de Dieze, verpligt is over het zoogenaamde Vlijmensche veld te varen, geraakte niettegenstaande er een loods aan boord was, heden middag omstreeks 3 uren op de hoogte van Vlijmen aan den grond.

Dit toeval, waarvan het gevaar nog door het onstuimige weder werd vermeerderd, wekte natuurlijk bekommering zoowel voor de passagiers als voor het schoone, onlangs vernieuwde vaartuig. Dadelijk snelden dan ook zoowel van deze Stad als omstreken, eenige beurtschippers met hunne schepen ter hulp; dan wier vereenigde pogingen na eerst de passagiers alhier te hebben aangebragt, het dan ook gelukte de Boot wederom vlot te krijgen, zoodat dezelve omstreeks acht ure zonder het minste letsel te hebben bekomen, alhier arriveerde.

'S HERTOGENBOSCH. De Regtbank van Tiel heeft ll. Vrijdag uitspraak gedaan in de zooveel geruchtmakende zaak van J. C. van Rokkum tegen de R. K. Gemeente van Driel.

De Regtbank heeft aan de Eischeresse hare vordering tot afgifte van het lijk haars zoons ontzegd, en haar in de kosten van het proces verwezen.

'S HERTOGENBOSCH 11 Maart. Men verneemt dat het Fregatschip *'s Hertogenbosch*, steeds gevoerd wordende door den heer J. J. Westerouwen van Meeteren en toebehoorende aan de 's Hertogenbossche Scheepsreederij, in het begin dezer maand door de Nederlandsche Handelmaatschappij voor eene Reis naar Java, met destinatie retour op Amsterdam is bevracht geworden, zijnde de zeildag bepaald op den 18 dezer maand.

'S GRAVENHAGE 7 Maart.

Men verneemt dat de aanneming der voordragt van wet, houdende eene belasting op de bezittingen enz., door de eerste kamer der staten generaal, geschied is met eene meerderheid van 12 tegen 10 stemmen. Zijne Exc. de minister van finantien ad interim heeft ook in die kamer eene vrij uitgebreide redevoering tot verdediging van het ontwerp gehouden.

Z. M. heeft hoogstdeszelfs bekrachtiging aan dat ontwerp verleend; dien ten gevolge bevat thans het staatsblad (no. 14) de wet van 6 dezer, houdende vaststelling eener buitengewone belasting op de bezittingen, en daarmede gepaard gaande vrijwillige geldleening en bijdrage. Die wet wordt ook in de staats-courant van heden aangetroffen. Verder verneemt men dat de leening slechts weinige dagen, en wel van den 18 tot den 26 dezer, zal worden opengesteld.

Het berigt der aanneming van het ontwerp van wet is per telegraaf naar Berlijn overgemaakt.

De vroeger medegedeelde bepalingen in art. 3, dat geene inschrijvingen dan van *f* 50, of het veelvoud van die som, in de vrijwillige geldleening aangenomen worden, en dat de stortingen geschieden moeten voor of op den 15den april 1844 voor een achtste, voor of op den 15 Julij voor een vierde, en vervolgens van drie tot drie maanden, van voor of op den 15 October 1844, tot voor of op den 15den October 1846, telkens voor een achtste, zijn onveranderd gebleven.

Bij art. 38 worden de belastingschuldigen, naar mate der som waarover zij de belasting verschuldigd zijn, verdeeld in de volgende klassen:

1ste klasse van beneden de........		*f* 4,000
2de » idem	*f* 4,000 tot beneden de »	6,000
3de » » »	6,000 » » » »	10,000
4de » » »	10,000 » » » »	20,000
5de » » »	20,000 » » » »	35,000
6de » » »	35,000 » » » »	60,000
7de » » »	60,000 » » » »	90,000
8ste » » »	90,000 » » » »	130,000
9de » » »	130,000 » » » »	[illegible]
10de » » »	180,000 » » » »	240,000
11de » » »	240,000 » » » »	300,000
12de » » »	300,000 » » » »	400,000
13de » » »	400,000 » » » »	550,000
14de » » »	550,000 » » » »	750,000
15de » » »	750,000 » » » »	1,000,000
16de » » »	1,000,000 » » » »	1,300,000
17de » » »	1,300,000 » » » »	1,800,000
18de » » »	1,800,000 » » » »	2,500,000
19de » » »	2,500,000 » » » »	3,600,000
20 » » »	3,600,000 » » » »	5,800,000
21ste » » »	5,800,000 en hooger.	

Blijkens art. 39 bedraagt de belasting voor de belastingschuldigen, vallende in de twee eerste dier klassen, 1 ten honderd, voor die in de 3de, 4de en 5de klassen 1½ ten honderd, en voor de overigen 2 ten honderd.

Uit het later gewijzigd art. 49 is het duidelijk dat, wanneer de belastingschuldige in certifikaten van de vrijwillige leening of bijdrage betaald heeft, en de betaalde som of de op de verzegelde kwitantie gestelde klasse niet klaarblijkelijk is beneden hetgene hij is verschuldigd, de kommissie van voorloopig onderzoek te berusten heeft in de aangifte, en de belastingschuldige van alle verder onderzoek nopens hetgene hij in de belasting moet opbrengen vrijgesteld is; van deze vrijstelling maakt de kommissie melding op de kwitantie.

Het is zoo in de Tweede Kamer, ook door de tegenstanders van het ontwerp, als daar buiten in allerlei geschriften van den dag, reeds zoo zeer ten overvloede aangewezen, hoe wenschelijk, zoo voor zich zelven als in het algemeen belang, het is, dat, nu dat ontwerp kracht van wet verkregen heeft, allen, welke daartoe in staat zijn deel aan de vrijwillige geldleening nemen, dat zulks wel geen nader betoog zal behoeven.

— Insgelijks zijn in de zitting der eerste Kamer van gisteren, die van des morgens ten elf tot des namiddags ten vijf ure geduurd heeft, nog aangenomen het ontwerp van wet tot gedeeltelijke aflossing van de schuld aan de Nederlandsche Handel-Maatschappij, en dat tot regeling der vorderingen van wijlen Z. M. Koning Willem Frederik, graaf van Nassau.

'S GRAVENHAGE 8 Maart.

De bij besluit van gisteren door Z. M. benoemde Minister van Justitie *ad interim* heeft heden, als zoodanig, in handen des koninge den eed afgelegd en onmiddelijk zijne nieuwe funktien aanvaard.

MENGELWERK.

Redevoering van den heer *De Jong van Beek en Donk*.

Zeldzaam bevindt zich eene wetgevende vergadering in eene zoo moeijelijke gesteldheid als waarin wij verkeeren. Van de eene zijde wijst men op de uitgeputte schatkist, op de finantieele krisis, die, bij het verwerpen dezer wet, het vaderland ten verderve kan leiden. Van den anderen kant is het middel, tot redding aangeboden, niet minder bedenkelijk, en ook van daar rijzen bezwaren, die het grootste onheil doen voorspellen.

Voorwaar, zoo immer, gevoelt de gemoedelijke volks-vertegenwoordiger thans het gewigt zijner roeping.

Maar, Edel Mogende Heeren! ligt in die beschouwingen geene overdrijving, zijn niet dezelfde kreten bij eene gelegenheid, die u allen nog zoo versch in het geheugen ligt, uit beide kampen aangeheven, en nogtans is onze dierbare bodem bewaard gebleven van de onheilen, die men als onvermijdelijk voorstelde.

Ik besef den hagchelijken tijd, waarin wij verkeeren; ik gevoel dat er inspanning van krachten gevorderd wordt; dan, Edel Mogende Heeren! die toestand mag ons echter niet verblinden en onverschillig maken ten aanzien der middelen, die tot redding worden voorgesteld; wie zou hier de leer willen huldigen, dat het doel der middelen wettigt?

Uit dit standpunt heb ik het ontwerp van wet nagegaan en overwogen. Ik gevoel de behoefte in dezen gewigtigen stand rekenschap van mijn votum te geven. Ik zal kort zijn, want na al hetgeen in en buiten deze Kamer daarover is gezegd en geschreven, houd ik het onderwerp voor uitgeput.

Ten einde in de behoeften te voorzien, stelt de regering ons voor eene geldleening van 127 millioen tegen 3 per cent; men heeft daarbij eenige meerdere voordeelen gevoegd, en rekent verder tot vinding dier som op vrijwillige bijdragen.

Ik bewonder het vernuft, waarmede men die geldleening aan de belastingwet heeft verbonden, en hoe men er in geslaagd is, daaraan voordeelen te verbinden; die den belastingschuldige als het ware noodzaken aan die geldleening deel te nemen of zijne bijdrage te leveren.

Ik stem gaarne toe dat de vermogenden van den lande, zoo daartoe bij hen de goede wil bestaat in die geldleening deel zullen nemen, ten einde zich tegen de grootere nadeelen der bedreigde belasting te dekken, maar tevens heb ik de overtuiging, dat zij, dien het aan gereede gelden ontbreekt — en onder die kunnen eene menigte eigenaars van aanzienlijke landgoederen gerekend worden — niet te bewegen zullen zijn, gelden op te nemen en soms hunne goederen te bezwaren; ten einde zich tegen een verlies te dekken, hetwelk hen slechts in de verte bedreigt.

Ik heb die bezwaren voor den landeigenaar hooren toestemmen, maar tevens het remedie aan de hand hooren geven; men vermeende dat het niet moeijelijk zoude zijn de voor de leening noodige gelden tegen 4 pCt. te negotieeren. Maar ik vraag waar zijn de kassen, waaruit men, tenzij men eerste hypotheken kan aanbieden, tegen 4 pCt. kan putten. En al was inderdaad dien weg voor den landeigenaar geopend, zal het dan nog niet menschkundig waar zijn, dat hij dien niet zal inslaan; zal hij zich niet vleijen, dat zijne bijdrage wel gemist zal kunnen worden? Daarbij komt dat eene wet als deze, met al hare kombinatien, door velen niet zal begrepen worden, en vooral ten platten lande, waar dergelijke maatregelen het allerminst kundige uitleggers vinden, weinigen al hare nuances in een zoo korten tijd zal bekend zijn.

Daaruit zal mijns inziens volgen, dat eene menigte onzer medeburgers, om deze en gene redenen, zal stil zitten, de uitkomst afwachten, en daarna het slagtoffer zal worden der verhoogde belasting, waartoe de Kamer de treurige eer zal genieten, de regering te hebben aangespoord.

Niets vuriger wensch ik, dan dat de mijne beschouwingen door de ondervinding zullen worden gelogenstraft, maar ik heb stellige overtuiging, dat de leening mislukken zal en dat de buitengewone belasting op de bezittingen het gevolg der aanneming van dit wets-ontwerp zal zijn.

Geen wonder, Edel Mogende Heeren, dat de natie met verbazing den voorgestelden maatregel heeft ontvangen. De ouderen van dagen herinnerden zich met weemoed de ongelukkige tijden, toen dergelijke offers op het altaar des vaderlands herhaaldelijk werden gevorderd. Zij herinnerden zich de willekeur, aan zoodanige heffingen onafscheidelijk verbonden, en vooral dat de eerlijke godsdienstige man den last droeg, terwijl hij die met eeden den spot dreef en met zijn geweten transigeerde, zich daaraan wist te onttrekken.

Ja, wij hoorden het van hen, wij vonden het in de geschiedenis bevestigd; wij mogten den druk der tegenwoordige belastingen zwaar achten, maar vleiden ons tevens, dat belastingen als de onderwerpelijke onder de geschiedkundige herinneringen zouden behooren, als er sprake zou zijn van droevige en noodlottige tijden, waarmede het vaderland worstelde.

En reeds, Edel Mogende Heeren, zijn onze droombeelden vervlogen, wij zien de oude plakkaten en publikatien in het onderhavig wetsontwerp herleven, ja die in fiskaliteit overtreffen.

Een ontwerp van wet ligt daar, waarbij elk ingezeten genoodzaakt zal worden zijnen boedel aan kommissien, bestaande uit vele leden, open te leggen, waarbij 1½ à 2 pCt. van zijne bezittingen wordt gevorderd; waarbij hij gedwongen kan worden zijne opgave met heiligen eede te bezweren, of zich aan den willekeur van eene taxatie moet onderwerpen.

Ja, Edel Mogende Heeren, dat ontwerp wordt aan de Nederlandsche volksvertegenwoordiging aangeboden, en zal welligt binnen weinige dagen kracht van wet bekomen.

Ik heb van den aanvang af den ons voorgestelden maatregel afgekeurd; denzelve heilloos genoemd, en ik ben in die mijne overtuiging geen oogenblik gewankeld.

Ik zal niet herhalen hetgeen door eenige sprekers in het midden gebragt, en waaruit bleek dat een minister des konings nog slechts weinige maanden geleden in deze vergadering eene belasting als de onderhavige heeft afgekeurd; dezelve zedeloos, onstaatkundig en onuitvoerlijk noemde.

Deze uitspraak zou men kunnen beschouwen als woorden in het vuur eener improvisatie aan den mond ontsnapt, en welke men niet kan zeggen de uitdrukking van een bepaald stelsel te zijn.

Maar als men in eene memorie der regering, een stuk hetwelk men moet veronderstellen niet dan na rijp beraad ter neder geschreven te zijn, diezelfde gevoelens herhaald vindt; als men daar leest: «*dat soortgelijke heffingen als de onderwerpelijke niet aan het oogmerk zouden voldoen en tevens het bezwaar der belasting alleen op den eerlijken ingezeten zouden doen drukken, terwijl minder naauwgezetten zich op allerhande wijzen aan deselve zouden weten te onttrekken,*» (Memorie van toelichting op het ontwerp van den Minister van der Heim) dan moet men toch tot het besluit komen, dat de regering nog slechts weinige maanden geleden de overtuiging had, die thans dengene bezielt, die zich verpligt rekent het wets-ontwerp te bestrijden.

Mag men zich verwonderen, dat de regering thans tracht tot wet te verheffen eenen maatregel waarover zij nog zoo kort geleden den vloek uitsprak, — niet minder moet het bevreemden dat dezelve in deze kamer zoo vele warme verdedigers vindt.

Ik zal het u toch bewijzen, dat nog geen jaar geleden, de groote, overgroote meerderheid dezer Kamer in de krachtigste bewoordingen den maatregel, die ons thans wordt voorgesteld, reeds als bij voorraad heeft gebrandmerkt.

In den aanvang van het vorige jaar was aan deze Kamer ingediend een ontwerp van wet omtrent het regt van sukcessie, waarbij onder anderen was voorgesteld om de regte lijn te belasten.

Aan de voorloopige beraadslagingen namen 52 leden deel, en het gevoelen dier leden werd bij het voorloopig verslag aan de regering kenbaar gemaakt.

Daaruit bleek dat slechts 9 leden den voorgestelden maatregel hadden goedgekeurd, terwijl 39 leden zich stellig tegen de invoering dier belasting hadden verklaard.

Die 39 leden hebben toen «die belasting *onstaatkundig* genoemd, en zich ten dien opzigte beroepen » op de beroemdste schrijvers in het vak der staathuishoudkunde, die alle belastingen, welke het » kapitaal treffen en daardoor den nationalen rijkdom verminderen, als hoogst nadeelig hebben » gekenmerkt. Men vreesde dat door die belasting » het kapitaal zou getroffen worden, hetwelk tot » voortzetting van het bedrijf niet kan gemist worden. Uit dat oogpunt zou men vreezen, dat zoo» danige belasting inderdaad den handel en de nijverheid zou kunnen belemmeren, en zoo zij al » de armoede niet bereiken kan, dan toch ontwijfelbaar, door vermindering van het nationaal ka» pitaal, tot armoede zou leiden.»

Die uitspraak heeft de Kamer gedaan en de voorgestelde belasting *onstaatkundig* genoemd, omdat zij het nationale kapitaal trof, en toen gold het slechts eene jaarlijksche som van 5 *tonnen gouds*.

En zal het nu niet onstaatkundig meer zijn, als in het korte tijdsverloop van 18 maanden 350 tonnen gouds aan het nationaal kapitaal zullen worden onttrokken?

Maar, vervolgden die 39 leden, «niet alleen het » *werkelijk* kapitaal, ook het *ingebeelde* kapitaal, » het *krediet*, zou door eene belasting op de na» latenschappen in de regte lijn worden aangetast. » Immers men hield zich overtuigd, dat de be» kendheid der fortuinen in een handeldrijvend » land, tot groot nadeel van het krediet zou strek» ken, omdat men in den handel veeltijds grootere » kapitalen moet omzetten, dan in den boedel aan» wezig zijn; en dat de vrees voor zoodanige bekend» heid niet denkbeeldig is, meende men dat de » ondervinding genoegzaam had bewezen. Men vond » geen genoegzamen waarborg in de verpligting tot » geheimhouding, aan de ontvangers opgelegd.»

Kunt gij eenvoudiger maar tevens krachtiger bewoordingen vinden, die het verderfelijk stelsel van de blootlegging der fortuinen en de gevolgen van die aangifte veroordeelen. Edel Mogende Heeren, gold het daar slechts partiele gevallen, terwijl hier op hetzelfde oogenblik geheel Nederland gedwongen wordt den staat zijner rijkdommen op te maken en open te leggen. Gij vreesdet, dat daar door den ontvanger de geheimhouding niet zou worden bewaard; hier is het geheim toevertrouwd aan voorloopige kommissien van vijf leden, dan aan eindkommissien van zeven leden, dan nog eens aan het gedeputeerd bestuur; — dan moet de belasting betaald worden; gij moet in zeven malen uwe zeven termijnen bij den ontvanger storten; — en zoudt gij toch in ernst willen volhouden dat het geheim geen gevaar liep?

Ik vraag het nogmaals, heeft deze Kamer niet reeds het ontwerp bij voorraad *noodlottig voor het krediet* verklaard?

Maar wij gaan verder.

Die 39 leden der Kamer, waren van gevoelen, «dat de belasting in de regte lijn de strekking » had tot bevordering van *onzedelijkheid*. Zij bragt, » volgens hun gevoelen, het eigenbelang in strijd » met het geweten; zij zou den belastingschuldige » uitlokken tot meineed, en tot ontduiking der » wet tevens, waartoe zij zoo vele en gemakkelijke » gelegenheden aanbood. Deze heillooze gevolgen » zouden te meer te vreezen zijn, omdat, de » belasting *impopulair* zijnde, velen uit dien » hoofde geene zwarigheid zouden maken, om » haar, door allerlei verkeerde praktijken te ontduiken. De mogelijkheid hiertoe zou wel is waar » alleen bestaan ten aanzien van de roerende goederen, voornamenlijk van effekten; maar vermits laatstgemelde bijkans de helft van het » vermogen der natie uitmaken, kan men niet » toestemmen dat de mogelijkheid tot fraude zoo » weinig zou beteekenen.»

Kan ik beter de *zedelooze* strekking der onderhavige wet bewijzen? Zijn alle die gronden van onzedelijkheid, is dezelfde vrees voor meineed niet meer aanwezig? Of zouden die bezwaren welligt hierdoor de *populariteit* der wet wegvallen? Ik spreek daarvan geen woord: gij zult die vraag voor mij beslissen.

Die 39 leden zeggen verder; «dat de belasting » in de regte lijn om die reden het gevolg zoude » hebben, dat zij de groote fortuinen en portefeuille » slechts weinig zoude treffen, terwijl de onroerende » goederen, hypotheken en ingeschreven kapitalen » den meesten last zullen dragen. In het bijzonder « zoude men vreezen, dat zij den middelstand zou » treffen, en deze, oordeele men, behoort niet *meer* » bezwaard te worden. *Minderjarigen* en voorts *alle* » *eerlijke en naauwgezette lieden*, zouden in de be» lasting deelen, terwijl zij, die minder naauwgezet dachten, zich daaraan zouden weten te ont» trekken.»

Kan er een ongunstiger oordeel over de onderhavige wet uitgesproken worden, dan hetgeen daar ter neder is geschreven als uitdrukkende het gevoelen der overgroote meerderheid dezer Kamer. Kan er een strenger oordeel over de onzedelijkheid der wet worden geveld, dan dat de *minderjarigen* en de *eerlijke man* — en ik kan er bijvoegen de *gestichten van liefdadigheid* — den last zullen dragen? Want Edel Mogende Heeren, niemand zal het ontkennen dat alle die bezwaren honderd- en duizendvoud op de belasting, die ons wordt voorgesteld, van toepassing zijn.

Dit was het gevoelen der overgroote meerderheid voor slechts weinige maanden.

En nu! zult gij thans beslissen, dat het niet onstaatkundig is ƒ 35,000,000 aan het nationaal vermogen te onttrekken; zult gij thans beslissen, dat bekendmaking der fortuinen het krediet uwer medeburgers niet zal benadeelen; zult gij thans beweren dat het niet meer gevaarlijk is den burger tusschen zijn eigenbelang en zijn geweten te plaatsen, en dat er geene vrees voor meineed bestaat; dat de bezitters der fortuinen en portefeuille in tusschentijd zoo zeer in eerlijkheid en braafheid zijn toegenomen, dat er geene vrees voor verkeerde praktijken meer aanwezig is; dat de belasting gelijkelijk zal gedragen worden?

Neen, gij zult dit niet doen; alle de bezwaren, die gij aan eene belasting in de regte lijn verbondt, hebben bestaan en bestaan nog; en drukken oneindig meer op de tegenwoordige wet, die alzoo onstaatkundigheid, vernietiging van het krediet der burgers, meineed, zedeloosheid, ongelijkheid, in haren boezem, draagt.

En voor al die gebreken zult gij blind zijn; gij zult over al die bezwaren heenstappen, omdat hier de wet der noodzakelijkheid spreekt, omdat er geld moet zijn, — omdat gij niets beters weet; gij zult al die gebreken bedekken met het tooverwoord «het is slechts voor eens.» De spreker uit Groningen heeft u de portée en de strekking van die woorden uitgelegd.

Ik heb in de vorige zitting een hooggeleerd spreker uit de hoofdstad hooren beweren, dat de finantiele wetenschap veel eenvoudiger is dan sommigen vermeenen. Ik heb nog slechts korten tijd de eer lid dezer vergadering te zijn, maar ik moet bekennen, dat ik het nog niet verre in die wetenschap, hoe gemakkelijk die ook, gebragt heb.

Maar wat ik daarover ook denke, ik moet echter erkennen dat die geëerde spreker gelijk heeft sedert het ontwerp van wet waarover wij beraadslagen, ons is voorgesteld. Want moeijelijk was het toch niet, het ons voorgesteld redmiddel te vinden; niets is gemakkelijker, dan eene somme gelds te verzamelen, als men, met voorbijzien van alle bezwaren, zich een gedeelte van der burgeren bezittingen wil toeëigenen; als men zijne toevlugt neemt tot oude plakkaten en publikatien, die als noodlottige herinneringen in de geschiedenis zijn opgeteekend. Ja, als daarin de kunst der fina-

tien bestond, dan zou ik ook mijnerzijds wel plakkaten weten aan te geven, en zou ik u kunnen wijzen op de zoodanigen der Staten van Holland van de vorige eeuw, waaruit ik u zou kunnen aantoonen, dat onze voorouders niet altoos over hunne krediteuren zoo gunstig hebben gedacht, als thans het denkbeeld der Regering en van deze Kamer is, en die wel eens het voorbeeld onzer vaderen geheel ten onregte ter navolging aanhalen

Dezelfde spreker uit Noord-Holland heeft ons gewezen naar het voorbeeld van Engeland, waar de groote staatsman, die het roer der zaken in handen houdt; eenen dergelijken maatregel heeft tot stand gebragt en waar dezelve volkomen is gelukt.

Dan, Edel Mogende Heeren, is dat voorbeeld gelukkig gekozen? Ja de Engelsche wetgever heeft eenen buitengewonen maatregel tot herstel der financien verordend; de natie heeft dien geduldig bijgetreden. Maar onder welke omstandigheden?

Had het Engelsche volk niet te wreken den hoon, hetzelve in een ander werelddeel aangedaan, het bloed van duizenden landgenooten van in de velden Affghanistan verradelijk vergoten? Was dat volk niet in een oorlog gewikkeld, welke de geheele zoo beschaafde als onbeschaafde wereld met verbazing gadesloeg, en waarin de eer der natie op het spel stond?

Ziet daar zoo vele redenen, die den publieken geest eener natie, die daarvoor zoo vatbaar is, opwekten en voor geene opofferingen deed terugdeinzen.

En bij ons? Het geld hier niet het herstel van buitengewone rampen, van beleedigingen der natie aangedaan; het geldt hier niet eene ontwikkeling van krachten, die den roem van den Nederlandschen naam kan verhoogen.

O neen! het geldt hier eene loutere finantiele kwestie; aflossing eener schuld die nog niet is verschenen, die door jaarlijksche aflossingen kan gedelgd worden, waartoe uitsdien geene verpligting bestaat, ja, waarvan het nut door velen wordt betwijfeld; vernietiging van schatkist-biljetten, waarvan mede de dadelijke noodzakelijkheid niet bewezen is; aanvulling van tekorten; geraamde behoeften voor volgende jaren, maar waarbij men op niet éénige bijkomende gebeurtenis, op niet één enig ongeluk gerekend heeft; konversie der staatsschuld, waarvan de uitkomst steeds wisselvallig is, en volgens de becijfering van kundige financiers waarschijnlijk mislukken zal; daarbij de twijfel, of niet weldra andere tekorten zullen ontstaan, en niet nieuwe opofferingen zullen gevorderd worden.

Zie daar de poësie der wet; ik vraag het u zal die het enthusiasme der natie opwekken?

Daarbij komt dat de Engelsche wetgever nog geen 3 per cent van het jaarlijksch revenu, voor den tijd van drie jaren vordert, terwijl het ontwerp van wet in 18 maanden eischt 1½ à 2 per cent der bezittingen, gelijkstaande met 30 à 40 per cent van het jaarlijksch revenu. Men stelle dus geene vergelijking tusschen de Engelsche wet en het onderhavig wets-ontwerp.

Het oogmerk dezer wet is, om door eenen doortastenden maatregel het krediet van den Staat op eenmaal te herstellen: vroegere feilen moeten verbeterd worden; men wil als met eenen tooverslag verouderde kwalen genezen; men wil den kranke een heroïsch middel toedienen; en bedenkt niet dat zoodanige middelen gewaagd zijn en meermalen den toestand des lijders verergeren.

Bij de jongste beraadslaging over de begrootingswetten vergeleek een van 's Konings ministers onzen Staat bij een landgoed, waarvan de eigenaar zich in moeijelijke omstandigheden bevond; toen werd door hem eene te groote bezuiniging afgekeurd, en de gevolgen, welke hij daarvan voorspelde, zijn ook op den tegenwoordigen maatregel te zeer van toepassing, dan dat ik dezelven niet hier zoude herhalen.

« De middelen der huishouding" zeide Zijne Excellentie de Minister van Binnenlandsche zaken, in de zitting van 29 September 1843, « zijn door on-
» gelukkige omstandigheden ingekrompen. De be-
» stuurder schaft dienaren af en vereenvoudigt
» het huisraad. Maar de schuldeischer wil meer.
» Ook de noodige dienstknechten moeten weg;
» ook de blinden moeten opgeruimd; ook de wach-
» ters moeten ontslagen worden. Of de woning
» er bij in duigen valt, of weêr en wind vrij door
» de woning tieren, of de dief vrije handen krijgt,
» doet niet af. Alles is wel, mits de schuldeischer
» bevredigd worde. Bevredigd, wanneer verwar-
» ring en onveiligheid de middelen van bestaan
» doen verkwijnen; bevredigd, wanneer men uit
» bezuiniging het huis te gronde rigt. Is dit het
» werk van den wijze? Het is oogsten en de mest
« onthouden. Het is den boom kappen om de
» vruchten. Het is de duurzame welvaart aan een
» oogenblikkelijk voordeel opofferen. Het is de
» bron stoppen uit vrees voor overstrooming. Het
» is te gronde gaan, uit vrees voor het gevaar!"

Nog een enkel woord, Edel Mogende Heeren! Ik betreur het en gij allen, die den voorgestelden maatregel niet kunt billijken, betreurt het gewis met mij, dat wij in deze moeijelijke omstandigheden niet redding hebben kunnen vinden, waar de Regering die meent aan te treffen.

Maar wij allen hebben met welgevallen uit den mond van den geachten spreker uit Groningen hooren aanhalen de gulden spreuk van den Griekschen wijsgeer, dat daar slechts *ware vrijheid woont, waar heerscht de slavernij der wet.*" Ja ook ik, die in het ontwerp van wet geen heil voor het vaderland zag, en daarom geene vrijheid vond mijne stem, aan hetzelve te geven, koester den wensch, — en het kan zijn nut hebben het hier te herhalen — dat, zoo de wet wordt aangenomen, het Nederlandsche volk zal toonen, dat hier *het land is, waar de ware vrijheid* begrepen wordt.

Advertentien.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER Mejufvrouw *C. P. M. VAM DAM*, weduwe van wijlen den weledel achtbaren heer *J. N. SMITS*, den 9n. *November* 1843 te *Breda* overleden.

Breda, 6 *Maart* 1844.

*** Heden overleed alhier na eene kortstondige ongesteldheid, tot mijne groote droefheid, mijnen geliefden echtgenoot *PETRUS PASCHALIS SMOLDERS*, in den ouderdom van 38 jaren en 2 maanden.

W. P. SMOLDERS,
geb. MESENIG.

Geertruidenberg,
den 6 *Maart* 1844.

*** Gisteren nacht overleed na eene langdurige ziekte, de Heer JAN DOMINICUS VAN LONDEN, na voorzien te zijn met de Heilige Sacramenten der Heilige Kerk.

Diegenen welke aan den boedel te betalen of iets te pretenderen hebben, gelieven zich binnen eene maand aan te melden, bij den Executeur zijner nalatenschap,

T. VAN DUYNHOOVEN, Secretaris te Cuyk.

Cuyk, den 1 *Maart* 1844.

*** H. E. DE BERGH, Hoofdagent te *'s Hertogenbosch*, der *NEDER-RIJNSCHE VERZEKERINGS-MAATSCHAPPIJ*, gevestigd te *Wesel*, verzekert alle goederen, vervoerd wordende op de Rivieren en Kanalen tegen zeer geringe premien, wordende voor de Koffij, Rijst en Cacao geene verhoogde premien betaald.

Zullende steeds de Zee-Verzekeringen op Amsterdamsche Condition, en de Verzekeringen op Vaartuigen tegen vastgestelde jaarlijksche premie, bij denzelfden Hoofdagent worden aangenomen.

Bij A. DAEMS,

TE EINDHOVEN.

Staat te verkoop: eene zeer aanzienlijke hoeveelheid van **Koperslagers-Gereedschappen**, geschikt voor alles wat tot de Koperslagerij dienstig is.

Ook twee schoone **Draaibanken**, geschikt voor alle werken.

*** Door den Boekhandelaar *J. W. TEN HAGEN*, te *'s Gravenhage*, is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

ROOMSCH KATHOLIJK JAARBOEK voor het Koningrijk der Nederlanden 1844. Prijs *f* 1.—

Bij dezen jaargang is gevoegd het portret van Monseigneur *M. J. NIEWINDT, Bisschop van Cytrum, in Part. Inf., en Vicarus Apostoliek van Curaçao*, terwijl het Mengelwerk de geschiedenis behelst van de vermaarde Abdij van Egmond en van de R. K. gemeenten te Roelofsrendsveen, Poeldijk en Waddisveen.

Mede verkrijgbaar bij D. A. A. DE ROOIJ te *'s Bosch.*

** PLANTSOEN van gewonen fijnen MAST, Vierjarig en goed Kluithoudend, te Koop, met duizende à *f* 1,00 per duizend: gelegen te *Woensel*, vijf minuten van den Steenweg. Te bevragen aldaar bij *PIET BOGAERS* in de halve Maan.

*** De Wed. J. C. VERWAYEN, maakt bij deze bekend, dat zij den *HOUT-HANDEL*, tot dus verre door haar gedreven, op heden aan den Heer J. A. QUACK, Cz., alhier heeft overgedaan. Zij bedankt hare Begunstigers voor het vertrouwen, door haar steeds genoten, en beveelt haren opvolger in derzelver protectie.

De liquidatie der nog openstaande posten zal alléén geschieden door de

Wed. J. C. VERWAYEN.

Ingevolge bovenstaande annonce, geeft de ondergeteekende te kennen, dat hij den *HOUT-HANDEL* van Mejufvrouw de Wed. J. C. VERWAYEN overgenomen heeft, en deze door hem op denzelfden voet en in dezelfde lokalen zal worden voortgezet, als en waar die tot dusverre is gedreven. Beveelende hij zich tot dat einde in de gunst zijner stadgenooten en buitenvrienden.

J. A. QUACK. Cz.

Nijmegen, 6 *Maart* 1844.

AANBESTEDING.

Het PLAATSELIJK BESTUUR der Gemeente *Dongen*, zal onder nadere goedkeuring van H. E. G. A. Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie *Noord-Braband*, op Dingsdag den 19 Maart 1844, des namiddags ten *twee* ure, ten Raadhuize aldaar, AANBESTEDEN:

Het BOUWEN *van eene geheele nieuwe SCHOOL- en ONDERWIJZERSWONING, met de leverantie van de daartoe benoodigde MATERIALEN.*

Waarvan BESTEK en TEEKENING, van heden af alle Werkdagen zullen ter lezing liggen, ten Raadhuize voornoemd, zullende op den dag der Aanbesteding, de noodige aanwijzing ter plaatse gedaan worden.

Het Plaatselijk Bestuur voornoemd,
F. VAN BREUGEL.
Ter ordonnancie van hetzelve,
J. C. IJSMANS, Secretaris.

NAAMSCHE PLAVUISEN,

te bekomen bij

TH. W. VAN PELT VERBEKE

Mr. Steenhouwer, te 's Hertogenbosch,

Van de volgende maat en prijs à comptant,

0,59	N. Duimen Vierkant,	per stuk	*f* 1,40
0,56	»	»	» 1,20
0,53	»	»	» 1,10
0,50	»	»	» 0,95
0,47	»	»	» 0,80
0,44	»	»	» 0,70
0,41	»	»	» [illegible]
0,38	»	»	» 0,45
0,30	»	»	» 0,40
0,32	»	»	» 0,35
0,30	»	»	» 0,30
0,28			[illegible]

Als ook allerlei *WERKEN* in ARDUIN en BENTHEIMERSTEEN, MARMER ALTAREN, MEUBEL- en ronde TAFELBLADEREN en SCHOORSTEENEN, BOUWKUNDIGE ORNAMENTEN in KUNSTSTEEN en CARTON voor VERSIERINGEN, DAKLEIJEN, GIPS, ROMEINSCHE CEMENT enz. Tot zeer *Civiele Prijzen.*

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Zaturdag 9 Maart, 4½ Ure.

W. S. 2½ pCt. 56⅞, 57, 56¾. Dito 5 pCt. 100$\frac{1}{16}$. Synd. 4½ pCt. 95¼, 95⅛, 95¼. Dito 3½ pCt. 82½. Handelm. 146, 145½ à ¼. Aand. Holl. Spw. 91½. Ard. 85 p. st. 31½. Dito 3 pCt. 26¾. Passive 6$\frac{5}{16}$. Port. te L. 2½ pCt. 47⅞, ⅝. Oude Russen 5 pCt. 91⅛. Do. Stiegl. en Co. 90$\frac{13}{16}$, ⅞. Mexik. 33⅛. Columb. 12⅛. Peruan. 17⅞.

Ter drukkerij van D. A. A. de ROOIJ, enz.